

NEDELJA

07-14 NOVEMBAR

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Cene nafte na četvorogodišnjem minimumu.....OVDE
- Total može da neko vreme održi investicije sa barelom od 80\$.....OVDE
- I Irak poskupeo naftu za Evropu i Aziju, a pojeftinio američkim kupcima.....OVDE
- IEA: Jeftina nafta obara dogodne investicije u naftne škriljce u SAD za 10%..... OVDE
- Rosnjeft prodaje rafineriju.....OVDE
- Enijeva rafinerija na Siciliji postaje proizvođač biogoriva.....OVDE
- Rast profita i proizvodnje Gasprom njefta.....OVDE
- Rusija ponudila Kazahstanu naftovod Družba za izvoz u istočnu Evropu.....OVDE
- Ecofys: EU iz političkih razloga minira biogoriva?.....OVDE

GAS:

- London najavljuje Fond blagostanja od zarade od škriljnog gasa.....OVDE
- NYT: Geopolitika iza drugog gasovoda prema Kini.....OVDE
- Aleksej Miler: Gasovod prema Kini prioritet – ne više Južni tok.....OVDE

REGION:

- Slovenija svela udeo u Petrolu na 35%.....OVDE
- Uprava Ine utvrdila predlog strategije za kompaniju.....OVDE
- Hrvatska: Benzin nikada jeftiniji u ovoj godini.....OVDE
- Britanija nudi MOL-u nova područja u Severnom moru.....OVDE

NAFTA

Cene nafte na četvorogodišnjem minimumu

LONDON, NJUJORK - Cene nafte u petak su nastavile pad dospevši na najniži nivo u poslednje četiri godine, iako je OPEC prošlog meseca smanjio proizvodnju za 230.000 barela na dan, što je međutim neutralisano rastom ponude drugih snabdevača, u prvom redu manjim uvozom u SAD zbog obilne ponude tamošnje nafte iz škrljaca, pojašnjavaju **agencije**. Severnomorski Brent za januarske termine vredeo je u petak ujutro 78,10\$, dok je američka laka skliznula na 73,45\$ – u oba slučaja najniže od septembra 2010. Sada već 30-procentno pojeftinjenje nafte od juna na ovamo, pojačava procene da bi OPEC na sastanku 27. novembra ipak mogao da odluči da smanji proizvodnju, odnosno izvoz za pola miliona barela na dan. Analitičar Commerzbanke Carsten Fritsch međutim navodi da to "ni izbliza nije

dovoljno da se uspostavi kakva-takva ravnoteža na tržištu". "Tržište očigledno testira OPEC-ov 'prag bola'", dodaje on. OPEC je ranije najavio da neće menjati proizvodne kvote na narednom ministarskom sastanku u Beču. Smirivanju na glavnim berzama nije pomogla ni izjava saudijskog ministra nafte u sredu u Meksiku da nije na sceni rat cenama, kako su akteri na tržištu protumačili odluke Rijada i nekoliko drugih vodećih proizvođača da istovremeno pojeftine naftu za kupce u Americi, a podignu cene azijskim klijentima. Ali al-Naimi je rekao da su priče o ratu cenama "znak nerazumevanja – smišljenog ili ne". Dodao je da je petro-monarhija opredeljena za stabilno tržište i cene nafte. U međuvremenu je OPEC na svojim internet stranicama objavio da je

cena barela korpe njegove nafte u utorak iznosila 77,27\$, što je 1,71\$ manje u odnosu na prethodni trgovinski dan.

Total može da neko vreme održi investicije sa barelom od 80\$

ABU DABI – Velike naftne kompanije poput Totala mogu neko vreme da izdrže sa cenama nafte od 80 dolara barel i francuska firma će nastaviti sa postojećim investicionim projektima, rekao je u ponedeljak čelnik Totalovog sektora za istraživanje i proizvodnju. „Sto dolara je dobar nivo za obezbeđenje kontinuiranog snabdevanja projekata, ali velike kompanije kao što je Total imaju finansijske mogućnosti da prebrode malo vremena i kada je cena nafte niža“, rekao je Arnaud Breuillac na press konferenciji u Abu Dabiju. „Mi ćemo nastaviti sa našom kapitalnom disciplinom. Imamo snažan hodogram za narednih nekoliko godina sa dosta projekata i svi će biti nastavljeni“, rekao je Beruillac i dodao da Total ipak ne veruje da će barel dugo ostati na tako niskom nivou od 80 dolara. **AFP**

PRAVO IME NA PRAVOM MESTU

The advertisement features a tall, illuminated NIS Petrol sign at night. The sign displays the NIS logo and the text 'NIS PETROL'. Below this, it lists fuel types and prices: 'EVRO PREMIUM BMB 95' at 888.88, 'EVRO BMB 98' at 888.88, 'ULTRA D' at 888.88, 'EVRO DIZEL' at 888.88, and 'AUTOGAS TNG' at 888.88. At the bottom of the sign are logos for MasterCard and Visa. In the background, a city street is shown with light trails from cars and a modern building. To the right, a gas station canopy with the NIS logo is visible.

Tamo gde hiljade Beograđana svakodnevno prolaze na putu ka poslu ili kući.
Tamo gde stotine dostavnih vozila prolaze kako bi spojili kupce i prodavce.
Tamo gde mnoge porodice žure u šetnju kraj reke.
Tamo gde najznačajnija saobraćajnica spaja Istok i Zapad grada.
Tamo gde je srce Novog Beograda, na auto putu, između Sava Centra i Arene!

**Tamo vas čeka nova NIS Petrol benzinska stanica Sava.
Dobro došli!**

 NIS
PETROL
TAMO GDE I TI

I Irak poskupeo naftu za Evropu i Aziju, a pojeftinio američkim kupcima

LONDON - Irak je u ponedjeljak podigao cene svoje sirove nafte za decembar za evropske i azijske kupce, ali je istovremeno smanjio cene svojim klijentima u Americi, prateći poteze koje je ranije ovog meseca odigrala Saudijska Arabija. Iračka Državna naftna marketinška kompanija podigla je azijskim partnerima cenu barela za 65 dolarskih centi, a evropskim za 95 centi, dok je kupcima u Severnoj i Južnoj Americi smanjila cenu za pola dolara, prenosi **Wall Street Journal**. Odluka Rijada, s početka ovog meseca da neočekivano smanji cene svoje izvozne nafte američkim kupcima, protumačena je kao namera vodeće članice OPEC-a da minira temelje skupe proizvodnje škriljne nafte u SAD.

IEA: Jeftina nafta obara dogodne investicije u naftne škriljce u SAD za 10%

PARIZ - Niske cene nafte mogle bi smanjiti dogodne investicije u proizvodnju škriljne nafte u SAD za deset odsto, smatra Međunarodna agencija za energiju (IEA). Glavni ekonomista IEA, Fatih Birol rekao je

Foto: Pumpe i skladišta u izvorima škriljne nafte Monterey u Kaliforniji

za **Reuters**, uoči objavljivanja redovnog godišnjeg globalnog energetskog pregleda Agencije, da bi to imalo posledice i po budući rast proizvodnje nafte iz škriljnih formacija u SAD. Pre postojećeg pada cena nafte, američka vlada je projektovala rast proizvodnje ove sirovine za dodatnih blizu milion barela na dan u 2015, koliko je iznosilo i uvećanje u poslednjih godinu dana, zahvaljujući eksploataciji škriljaca. Izvršni direktor IEA, Maria van der Hoeven, kazala je nedavno za **Reuters** da je za 98 odsto američkih izvora škriljne nafte granica isplative proizvodnje kod cene barela od 80 dolara. Birol je međutim naveo da „cena nafte od 80 dolara ima negativne posledice po investicije u ovaj sektor, ali pozitivne po rast potrošnje nafte, pa će pritisak sa strane potražnje za par godina, ako ne i ranije, gurnuti cene barela na gore“.

Kartica koja štedi za Vas

LUKOIL korporativna TAXI kartica

Prilika za sve taksiste
koji žele da optimizuju
i kontrolišu troškove
svog poslovanja

PRIVREDNA
KOMORA
BEOGRADA

LUKOIL

Uvek u pokretu

I Tullow Oil najavljuje smanjenje investicije zbog pojeftinjenja nafte

LONDON – Britanski Tullow Oil saopštio je u sredu da se pridružuje listi naftnih kompanija koje su rešile da preispitaju svoja ulaganja u nove istraživačke i proizvodne projekte zbog pada cena sirove nafte na globalnom tržištu. „U svetlu postojećih izazova u naftno-gasnom sektoru, uključujući i cenovno okruženje, mi preispitujemo naše kapitalne izdatke i našu troškovnu osnovu kako bi obezbedili da Tullow ostane uspešan i u budućnosti“, saopštio je izvršni direktor londonske firme Aidan Heavey. Pre Tullow-a, austrijski OMV je prošle nedelje saopštio da, usled pojeftinjenja nafte, revidira svoj investicioni program, dok je Norveško udruženje za naftu i gas u ime jednog od vodećih evropskih proizvođača nafte, saopštilo da iz istog razloga preispituje svoje smernice. **UPI**

Rosnjeft prodaje rafineriju

MOSKVA – Rosnjeft razmatra prodaju svoje rafinerije nafte Saratov (foto), objavljuje u četvrtak poslovnjak **Kommersant**, pozivajući se na „izvore“. Saratov, kapaciteta prerade 6,8 miliona tona nafte godišnje, postao je deo ruske državne naftne kompanije prošle godine, kada je Rosnjeft kupio rusko-britanskog konkurenta TNK-BP za 55 milijardi dolara. To je jedna od ukupno 13 rafinerija u vlasništvu Rosnjefta u Rusiji. Neprecizirani izvori kazali su novinama da Rosnjeft ceni rafineriju između 400 i 500 miliona dolara i navodno već pregovara sa nekim interesentima. Naftaš nije odgovorio na pitanje lista, prenosi **Reuters**.

Enijeva rafinerija na Siciliji postaje proizvođač biogoriva

RIM – Italijanski Eni postigao je na kraju prošle nedelje dogovor sa sindikatima i vlastima Sicilije da prenameni rafineriju nafte u gradu Gela u proizvođača biogoriva, kako bi pored ostalog sačuvao 3.000 radnih mesta. Šest decenija stara rafinerija prerađuje je naftu iz Libije, a posle dogovora treba da postane jedan od najvećih proizvođača biogoriva u Italiji. Ukupna investicija u prenamenu rafinerije ide do iznosa od dve milijarde evra i biće do sada najveći projekat zelene energije ikada realizovan u Italiji. **Anadolu**

Rast profita i proizvodnje Gasprom njefta

MOSKVA - Ruski naftaš Gasprom njeft uvećao je neto profit u prvih devet meseci ove godine za 3,2%, a proizvodnju za 5,7% u odnosu na isti period 2013. Profit u devet meseci dostigao je 139,5 milijardi rubalja (3 mlrd \$), ali je zbog slabljenja rublje prema dolaru pao u trećem kvartalu na 52 mlrd RUB, u odnosu na 57,5 mlrd RUB u istom periodu 2013, saopšteno je iz kompanije. Četvrti po snazi proizvođač nafte u Rusiji saopštio je da su ga gubici na kursnom disparitetu u devet meseci koštali 14,6 mlrd RUB, najviše zbog revaluacije njegovnog dugovnog portfolija denominovanog u inostranim valutama. Proizvodnja ugljovodonika, u prvom redu sirove nafte i kondenzata gasa, uvećana je za 5,7% u devet meseci na godišnjem nivou, na 1,31 milion barela na dan. **Itar-TASS**

Rusija ponudila Kazahstanu naftovod Družba za izvoz u istočnu Evropu

AKTAU, Kazahstan – Rusija je ponudila Kazahstanu transport svoje sirove nafte na tržište istočne Evrope putem ogranka naftovoda Družba preko Ukrajine, odgovoreno je u sredu iz ruskog ministarstva energije,

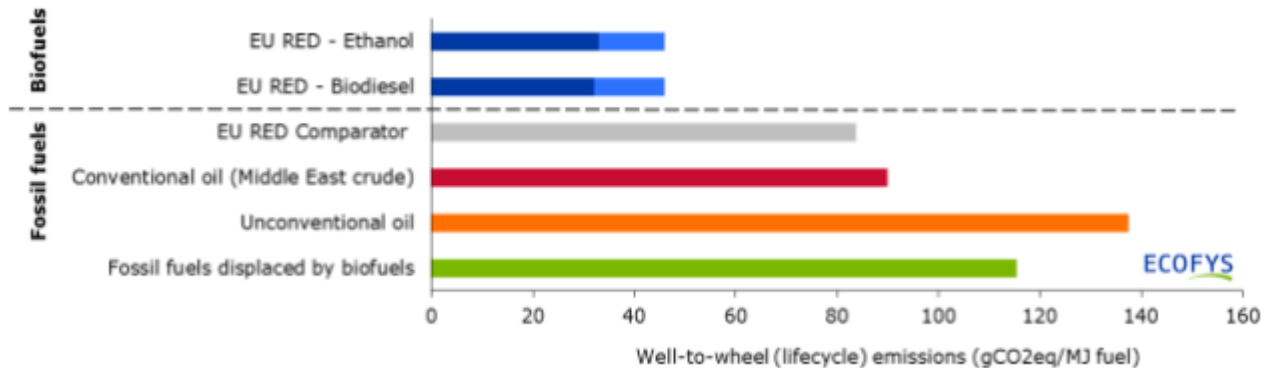

Reutersu. Britanska agencija tumači ponudu kao meru kojom Moskva želi da se zaštiti od tranzitnih rizika. U saopštenju objavljenom 12. novembra se navodi da je ponuda učinjena tokom razgovora dveju strana početkom prošlog meseca u Astani. Količine nafte koje bi bile transportovane iz Kazahstana u Slovačku i Ukrajinu ne navode se u prapratnom pismu koje je povodom ruske ponude kazahstanska naftovodna kompanija KazTransOil prosledila na razmatranje domaćim naftnim firmama, prenosi **Reuters**.

Ecofys: EU iz političkih razloga minira biogoriva?

BRISEL - Evropska unija je za do čak 50% potcenila uštede koje u emisijama gasova staklene bašte (GHG) donose biogoriva, pokazuje jedna analiza objavljena u sredu. Da bi se tačno razumeli benefiti od biogoriva, njihovo emitovanje GHG mora da se uporedi sa emisijama fosilnih goriva koje će zameniti na tržištu, navodi se u studiji konsultanske energetske firme Ecofys. Direktive EU o obnovljivoj energiji i o kvalitetu goriva, naime, upoređuju uštede prema prosečnom intenzitetu emisija ugljendioksida iz fosilnih goriva na tržištu benzina za EU drumski saobraćaj, dok studija efekte meri na osnovu parametra koja bi fosilna goriva bila na tržištu ako biogoriva ne bi bila zastupljena. Prema tom merilu, biogoriva bi u

najvećoj meri bila zamenjena gorivima dobijenom iz nekonvencionalne nafte, poput proizvedene iz naftnog peska, lake škriljne nafte i kerozina čiji procenjeni intenzitet emisija CO₂ iznosi 115 gCO₂eq / MJ. S druge strane EU merilo prosečne mešavine goriva iznosi 83.8 gCO₂eq / MJ. Ecofys navodi da su amandmani na obe pomenute Direktive EU podneti Evropskom parlamentu kao deo Direktive o indirektnoj prenameni korišćenja zemljišta (ILUC Directive) vezana za biogoriva, ali uočava da je "verovatno iz političkih razloga" Evropska komisija zanemarila predlog da podigne merilo poređenja efekata biogoriva i zadržala postojeći parametar na 83.8 gCO₂eq.

London najavljuje Fond blagostanja od zarade od škrljnjog gasa

LONDON – Velika Britanija formiraće fond blagostanja koji će se finansirati iz prihoda od proizvodnje škrljnjog gasa u toj zemlji, saopšteno je prošle subote iz vlade u Londonu. *New York Times* navodi da ova najava deluje „prevremenom“, jer je teško predvideti u skoroj budućnosti početak eksploatacije ovog nekonvencionalnog izvora gasa u Britaniji, imajući u vidu i otpor javnosti prema upotrebi kontroverzne tehnologije hidrauličnog drobljenja škrljnjaca. Ministar energije Edward Davey je međutim saopštio da je fond deo strategije vlade da obezbedi generacijama snabdevanje energijom na troškovno efektivan način. Države proizvođači nafte, poput Norveške i Kuvajta, kao i emirata Abu Dabi, izgradili su velike fondove blagostanja sa namerom očuvanja zarade od eksploatacije nafte i obezbeđenja investiranja tako prikupljenih sredstava za buduće generacije. Studije pokazuju da Britanija poseduje potencijal gasnih škrljnjaca, ali još nije utvrđena komercijalna isplativost njihove eksploatacije.

NYT: Geopolitika iza drugog gasovoda prema Kini

MOSKVA – Drugi ugovor o isporuci gasa zapadnom rutom, koji je Gazprom potpisao sa kineskim partnerom proteklog vikenda *New York Times* vidi kao opciju kojom ruska kompanija dobija mogućnost balansiranja isporuka između Evrope i Kine, što nije slučaj sa prvim ugovorom za izvoz istočnim pravcem. Eventualno, ovaj ugovor daje Gazpromu mogućnost da izvozi više gasa u Kinu, nego u Nemačku, svog trenutno najvećeg klijenta, piše list. Dizajniranje i izgradnja istočnih gasovoda u cilju jačanja ruske geopolitičke situacije u odnosu na Zapad, poređena nekada sa usporenom partijom šaha, bila je jedna od jakih strana politike koju je Vladimir Putin zacrtao kada je pre više od jedne decenije došao na vlast, piše NYT. Sagovornici njujorškog dnevnika, međutim, ukazuju da bi Evropa mogla da se snađe lakše bez ruskog gasa, nego Rusija bez evropskih kupaca. Nemačka godišnje uvozi 40 milijardi kubika ruskog gasa, dok Evropska unija ukupno uvozi dva puta više nego što će ići za Kinu kada budu otvorena oba pravca – Snaga Sibira i gasovod Altaj.

Партнерство са природом
трајна је ИНВЕСТИЦИЈА

Снага
природе

Aleksej Miler: Gasovod prema Kini prioritet – ne više Južni tok

MOSKVA - Gasovod Južni tok više nije prioritetan projekat za Gasprom u bilo kojim pregovaračkim procesima, prenosi moskovski opozicioni dnevnik *Komersant* stav ruskog rukovodstva posle posete predsednika Vladimira Putina Kini. Poseta je donela potpise na 17 novih međudržavnih ugovora među kojima i dogovor o izgradnji gasovoda Altaj, preko koga će Rusija Kini isporučivati dodatnih 30 milijardi

m³ prirodnog gasa godišnje. List citira izjavu prvog čoveka Gasproma Alekseja Milera da Južni tok više nije prioritetan projekat za tu kompaniju jer će ruta gasovoda prema Kini proraditi pre. Miler, koji je bio član ruske delegacije, novinarima je u Pekingu kazao da je „prioritet s gledišta bilo kojih pregovora, od sada, naravno, Aktaj a ne Južni tok“. "S Južnim tokom je sve jasno, pregovori su završeni, ugovor je potpisan" rekao je Miler.

SUSEDI I REGION

Slovenija svela udeo u Petrolu na 35%

LJUBLJANA - Vlasnički udeo države u Petrolu, najvećoj slovenačkoj kompaniji sa godišnjim prihodom od skoro 4 milijarde evra, smanjio se na samo 35% pošto su dve banke i holding Istrabenz prodale ukupno 14% deonica tog distributera goriva, piše u četvrtak ljubljanski *Dnevnik*. Nova Ljubljanska banka, Gorenjska banka i Istrabenz prodali su deonice Petrola preko fiducijarnog računa otvorenog u praškoj Československa obchodni bank, navodno u korist nekoliko finansijskih fondova sa sedištem u Londonu i više drugih investitora, piše Dnevnik. Država sada vlasnički kontroliše samo nešto više od trećine kompanije koja je od strateškog značaja za zemlju jer pored ostalog ima dva jedina slovenačka skladišta naftnih derivata i diktira cene goriva, a delom i električne energije. Državni udeo i dalje će se smanjivati sa predstojećom privatizacijom Nove kreditne banke Maribor (NKBM) koja takođe ima u svom portfelju udeo u Petrolu, navodi list. Dodatna privatizacija Petrola omogućena je ovogodišnjim izmenama u slovenačkom zakonu o energetici kojim je ukinut član zakona koji je onemogućavao da do četvrtinskog udela u kompaniji dođe neki drugi vlasnik bez saglasnosti vlade.

Hrvatska: Benzin nikada jeftiniji u ovoj godini

ZAGREB – Hrvatska Industrija nafte (Ina) smanjila je ove nedelje cene benzina za osam lipa, dovodeći ih u utorak na najniži ovogodišnji nivo od 10,11 kuna (158 dinara) za litar. Cena Eurodizela simbolično je smanjena za jednu lipu, na 9,68 kn (151,5 din), dok je litar TNG-a pojeftinio dve lipe, na 4,28 kn (67 din), pokazuju podaci portala cijenegoriva.info.

Uprava Ine utvrdila strategiju za kompaniju – koju će predložiti MOL-u i Zagrebu

ZAGREB - Uprava Ine utvrdila je u sredu platformu o strategiji Grupe, uključujući sudbinu njenih rafinerija, koju će predložiti na usvajanje MOL-u i Vladi Hrvatske, saopšteno je uopšteno iz kompanije. Ina je u proteklih mesec dana izvršila dodatne analize vezane za rafinerijsko poslovanje uz detaljno

Novo EVO gorivo

Auto prede kao maca.

EVO DIESEL, EVO 95

EKSKLUZIVNO NA MOL BENZINSKIM STANICAMA

KVALITET O KOM SE PRIČA
www.molserbia.rs

razmatranje različitih potencijalnih scenarija. Hrvatski mediji konstatuju na osnovu saopštenja Uprave, da odluka o gašenju ili ostanku sisačke rafinerija nije doneta, ali ni odluka o nastavku modernizacije riječke rafinerije. Večernji list potseća da bi odluka o nastavku modernizacije riječke rafinerije prema MOL-ovom predlogu trebalo da se usvoji u roku od dve godine, što hrvatski članovi uprave Ine smatraju neprihvatljivim. Prema njihovoj računici i sisačka rafinerija bi uz preradu domaće nafte po aktuelnim cenama mogla da posluje

profitabilno, štaviše sa većom operativnom maržom od one u riječkoj rafineriji, zahvaljujući tržišnim okolnostima. Oni su predlagali da Ina odmah ugovori nastavak modernizacije u Rijeci, dok bi Sisak nastavio s radom bar do kraja modernizacije u Rijeci.

Britanija nudi MOL-u nova područja u Severnom moru

BUDIMPEŠTA - Mađarska naftna i gasna grupa MOL objavila je da joj je britanska vlada ponudila četiri licence za eksploataciju nafte i gasa u srednjem i severnom delu Severnog mora. Licence uključuju obveze "bušenja ili odustajanja", stoji u MOL-ovom saopštenju, objavljenom u sredu. Kompanija će, kako navodi, dodatnim procenama i istraživanjima nastojati da smanji prateće rizike, i tehnički razvije pomenute licence pre nego što formalno prihvati ponudu i pređe na fazu bušenja, poručuju iz MOL-a.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

